

У.О. Новошицька,
студент-магістр.

Науковий керівник – ст. викл. Віблій П.І.

ПОЛІТИКА КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ ЩОДО ВИБОРУ ПОЗИЧАЛЬНИКІВ ТА ОЦІНКИ ЇХ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ

У нинішніх умовах господарювання українські комерційні банки опинилися в центрі багатьох суперечливих, кризових і важко прогнозованих процесів, що відбуваються в економіці, політиці і соціальній сфері. Зміни, що відбуваються в економіці, припускають істотні зміни у взаємовідносинах між комерційними банками і суб'єктами господарювання.

Висока ризикованість банківської діяльності насамперед пов'язана з умовами і результатами діяльності його клієнтів. У процесі роботи, що передує укладанню кредитної угоди, політика банку полягає в детальному аналізі кредитоспроможності позичальника, тобто його здатності своєчасно погасити кредит, виявити чинники, які можуть спричинити непогашення позички. Отже, кредитоспроможність – це якісна оцінка позичальника, яка дається банком до розгляду питання про можливість і умови кредитування і уможливорює передбачити ймовірність своєчасного повернення позичок та їх ефективного використання.

Із розвитком ринкових відносин виникла необхідність у новому підході до визначення кредитоспроможності підприємств. Межі оцінки кредитоспроможності залежать від: розміру позички, терміну позички, результатів минулої діяльності позичальника, забезпечення кредиту, взаємовідносин банку з клієнтом. Банк може використовувати різні джерела для отримання інформації про кредитоспроможність потенційного позичальника.

Аналізуючи кредитоспроможність, банки повинні розв'язувати такі завдання:

- оцінити особисті якості керівників і засновників фірми – потенційного позичальника;

- вивчити фінансово-господарський стан позичальника з точки зору ефективного розміщення і використання власних і залучених коштів;

- оцінити можливість і готовність позичальника здійснювати платежі і погашати позики відповідно до умов кредитного договору;

- оцінити якість, вартість і надійність забезпечення;

- оцінити стан економічної кон'юнктури, конкуренції, податків, цін на сировину тощо [2, с. 54].

Комерційними банками різних країн сьогодні випробувано багато систем оцінки кредитоспроможності позичальників, які відрізняються одна від одної кількістю показників, що застосовуються як складові частини загального рейтингу позичальника, а також різними методиками складання характеристик та визначення їх пріоритетності. В Україні банкам дозволено самостійно розробляти підходи до оцінки кредитоспроможності. Їх фіксують у внутрішньобанківських документах та визначають з урахуванням вимог «Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків», яке визначає обов'язковим урахування таких показників:

- 1) платоспроможність;
- 2) фінансову стійкість;
- 3) обсяг реалізації;
- 4) обороти за рахунками;
- 5) склад та динаміка дебіторсько-кредиторської заборгованості;
- 6) собівартість продукції (у динаміці);
- 7) прибутки та збитки (у динаміці);
- 8) рентабельність (у динаміці);
- 9) кредитна історія [1].

Банки мають право визначати додаткові критерії оцінки фінансового стану позичальника залежно від основного виду діяльності та форми власності, спираючись при цьому на досвід власної кредитної і претензійної роботи, інформацію міністерств та відомств тощо. Грунтуючись на досвіді іноземних банків, необхідно враховувати, що перенесена механічно зарубіжна методика проведення фінансового аналізу може бути малоефективною через неврахування специфіки наших підприємств, стану економіки та фінансового ринку країни.

Банківська система завжди акумулювала та розподіляла найбільші фінансові ресурси країни. З огляду на фінансову кризу в Україні, то політику НБУ доцільно було б спрямувати на обмеження певних видів кредитування (зокрема, споживчого), визначивши пріоритетні напрями, які потребують негайного фінансування. Тобто сприяти акумулюванню коштів для кредитування основних виробничих галузей економіки – профінансувати потужні підприємства і врятувати їх від банкрутства. Позитивним результатом такої політики було б уникнення «замороження» економіки та поступове виведення з кризового стану, і, як наслідок, уникнення багатьох негативних наслідків не тільки в економічній сфері, але й у соціальній.

1. Положення про порядок формування та використання резерву для відшкодування можливих втрат за кредитними операціями банків: Постанова Правління НБУ від 06.07.2000 р., № 279 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 32. 2. Бугель Ю. Основні шляхи вдосконалення оцінки кредитоспроможності позичальника // Банківська справа. – 2007. – № 4. – С.54–59.

І.М. Павлов,

студент-магістр.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. Шкварчук Л.О.

ПЕРВИННЕ РОЗМІЩЕННЯ АКЦІЙ ЯК ДЖЕРЕЛО ФІНАНСУВАННЯ УКРАЇНСЬКИХ КОМПАНІЙ

В сучасних умовах потреба підприємств у довготривалому інвестуванні постає як ніколи гостро. Та доступність такого фінансування за кризових умов є вкрай обмеженою. Загалом суб'єкти господарювання мають декілька джерел формування інвестиційних ресурсів, які умовно поділяють на три групи: позичені, власні та залучені.

Проблеми з доступністю позикових коштів на зовнішніх фінансових ринках усе сильніше впливають на можливості та плани вітчизняних компаній. Великі довготривалі кредити стають менш доступними і дорожчими. Позичати так само легко за кордоном, як у 2007-му, українські банки вже не в змозі: вартість залучення капіталу зросла та значно знизилась доступність такого джерела.